

A

AJALOO
ja
KODANIKUÕPETUSE TEST

A

Koostanud Tartumaa koolinõunik

G. Reial.

Õpilase nimi:

Millal sündinud:

Kooli nimetus:

Klass:

Tänane kuupäev:

Vihku mitte enne avada, kui kästakse!

Selles vihus on rida küsimusi ajaloo ja kodanikuõpetuse alalt. Iga osa alul leiad juhiseid ja näiteid. Loe nad enne tööle asumist tähelepanelikult läbi. Töö ajal ei tohi midagi enam küsida.

Testi täitmiseks on aega 60 minutit. Kui suudad lõpetada töö varemalt, siis vaata järele, kas kõik ülesanded on lahendatud õieti. Töö lõpetatud ja kontrollitud, anna vihk õpetaja kätte.

Oota veel, kuni kästakse tööle asuda.

Testi osad	Õiged vastused	Vale vastused	Vastamata	Arvestatud punkte
Test № 1				
Test № 2				
Test № 3				
Test № 4				
Test № 5				
Test № 6				
Kokku				
90 %				

TEST NR. 1.

Järgnevais lauseis on igaühes vahele jäetud üks sõna, mille koht märgitud (...). Kirjuta see puuduv sõna klambritesse lause lõpul.

Näited.

1. Sakslased töid eestlastele (...) usu (. risti . . .)
 2. Kohtus võib esineda isiklikult või (...) (. voliniku . . .)
 kaudu

-
1. Tähtsam kreeka vägimees oli (...) (.)
 2. Ateena kõrgem õitseaeg oli riigimehe (...) (.)
 ajal
 3. Roomas võitlesid talupojaseisuse õiguste eest vennad Cajus ja Tiberius (...) (.)
 4. Ristiusk tunnustati Rooma riigiusuks keiser (...) ajal (.)
 5. Põlluharimisel tarvitasid muistsed eestlased seanina ja (...) (.)
 6. Kihelkonda ja maakonda juhtisid muistse iseseisvuse ajal (...) (.)
 7. Sõjaajal leidsid muistsed eestlased varju (...) linnades (.)
 8. Lembit langes (...) lahingus (.)
 9. Viimastena eestlastest heideti alla (...) (.)
 10. Piiskopp Albert asutas (...) ordu (.)
 11. Jüriöö mass oli (...) aastal (.)
 12. Jesuiitide ordu võitles (...) usu eest (.)
 13. Stephan Bathory oli (...) riigi kuningas (.)
 14. Orduriigi langemisel läks Harjumaa (...) riigi võimu alla (.)
 15. Altmargi rahu põhjal läks kogu Liivimaa (...) valitsuse alla (.)
 16. Tartu Ülikool asutati kuningas (...) käsu põhjal (.)
 17. Eesti rahvakooli rajajaks oli (...) (.)
 18. Põhjasõja ajal oli Venemaa valitsejaks (...) (.)
 19. Karl XII võitis oma vastastest kõige esiti (...) (.)

20. Põhjasõjas läks Eesti- ja Liivimaa (...) valitsuse alla (.)
21. Prantsusmaal oli enne suurt revolutsiooni kolm seisust: aadel, vaimulikud ja (...) (.)
22. Prantsusmaal oli maksuvaba mõisniku- ja (...) seisus (.)
23. Moskva langes Napoleoni kätte pärast (...) lahingut (.)
24. Pärisorjuse ajal oli eesti talupoeg kõige oma varandusega (...) omandus (.)
25. Pärisorjuse kaotamise ajal olid eestlased (...) riigi valitsuse all (.)
26. Pärisorjuse kaotamisel jäi maa (...) omanduseks (.)
27. 1849. ja 1856. a. talurahvaseadused soodustasid üleminekut teorendilt (...) -rendile (.)
28. Mahtra mõisa asus (...) maakonnas (.)
29. Millest oli valmistatud enamik talupoegade töö- ja tarberiiustu teoorjuse ajal? (.)
30. Vanem üle Eesti tuntud rahvuslik mänguriist oli (...) (.)
31. Suurima tõuke tööstuslikuks revolutsiooniks andis (...) leiutamine (.)
32. Itaalia ühines (...) kuningriigi eestvõttel (.)
33. Esimene Eesti üld-laulupidu peeti (...) linnas (.)
34. Esimene eestikeelne keskkool asutati (...) linnas (.)
35. Politilised erakonnad tekkisid meil ühenduses (...) a. revolutsiooniga (.)
36. 1918. a. moodustatud päästekomiteesse kuulusid Päts, (...) ja Konik (.)
37. Vabadussõjas oli vägede ülemjuhatajaks kindral (...) (.)
38. Eesti kuulutati iseseisvaks 24. veebr. (...) aastal (.)
39. Asutava Kogu poolt vastuvõetud maaseaduse põhjal läksid mõisamaad (...) omanduseks (.)

40. Partisanpataljoni asutas (...) (.)
41. Tartu rahulepingu sõlmimisel oli Eesti
rahusaatkonna juhatajaks (...) (.)
42. Tartu rahulepingu järele maksis Vene riik
Eestile (...) kuld rubla (.)
43. Eesti Vabariigi põhiseadus võeti vastu ja
pandi maksma (...) poolt (.)
44. Põhiseaduse järele on riigivõim Eestis (...)
käs (.)
45. Põhiseadust saab muuta ainult (...) teel (.)
46. Riigikogu valitakse (...) aastaks (.)
47. Riigikogus on (...) liiget (.)
48. Riigikogu liige peab olema vähemalt (...)
aastane (.)
49. Õhtluskooli esimese järgu moodustab (...)
kool (.)
50. Eesti ülikool asub (...) linnas (.)
51. Vallamavalitsuse organiteks on vallavalit-
sus ja (...) (.)
52. Linnavalitsus koostub linnapeast ja (...) (.)
53. Kõrgemat kohtuvõimu teostab Eestis (...) (.)
54. Eesti Vabariigi Valitsuse kutsub ametisse
(...) (.)
55. Põllu- ja karjasaadusi veetakse meil välja
peamiselt (...) sadama kaudu (.)
56. Riik saab sissetulekuid oma ettevõtetest ja
(...) (.)
57. Abiellumist registreeritakse (...) ametniku
juures (.)
58. Kaitseks välisvaenlaste vastu on meil (...) (.)
59. Missugusest laulust on pärit järgmised read:
„Su üle Jumal valvaku...
Ja võtku rohkest' õnnista,“ (.)
60. Mitu paragrahvi sisaldab Eesti Vabariigi
põhiseadus? (.)

TEST NR. 2.

Allpool järgnevad laused, millest osa on õiged, osa valed. Kui lause on õige, siis kirjuta sulgudesse lause lõpul „õige“; kui lause ei ole õige, kirjuta „vale“.

Näiteid.

1. Võitjaid olümpiamängudel austati pargadega	(õige)
2. Napoleon suri Elba saarel	(vale)
-
1. Vaiküla elanikud pidasid kaldaga ühendust mootorpaadi abil ()
 2. Tule saamiseks tarvitas ürginimene tulerauda ()
 3. Pronksiaeg oli enne rauaaega ()
 4. Sfinks on kivikuju inimese keha ja lõvi peaga ()
 5. Egiptlased tarvitasid kiilkirja ()
 6. Sparta suurnikud hellitasid oma lapsi ()
 7. Diktaatorivõim Roomas oli pärandatav ()
 8. Katalaunia lahingus võitsid hunnid ()
 9. Vasall sai maa oma isandalt pärisomanduseks ()
 10. Eestlased kuuluvad soome-ugri rahvaste peresse ()
 11. Lembit on maetud Viljandi linna surnuaiale ()
 12. Jüriöö mässu põhjuseks oli rootslaste karmus ()
 13. Ristisõdade tagajärjeks oli Pühamaa lõplik vabastamine muhameedlaste võimu alt ()
 14. Alles auriku leiutamine võimaldas Kolumbusel Ameerika avastamise ()
 15. Inkvisitsioonikohtud võitlesid armuheitmatult protestantide vastu ()
 16. Avaliku korra eest hoolitsesid rootsi aja lõpu poole Liivimaal sillakohtud ()
 17. Rootsi ajal asutati Tartu õuekohus, kuhu võis alama kohtu otsuse peale edasi kaevata ()
 18. Rootsi ajal anti talupoegadele õigus vilja linna müüa ()
 19. Riigivõimude jaotust õpetas valgustussajandi kirjanik Montesquieu ()
 20. Prantsuse kuningate peapüüdeks uuel ajal oli keskvalitsuse võimu kõvendada ()
 21. Rahvavabariiki soovitas valgustussajandi kirjanik Rousseau ()
 22. Enne revolutsiooni olid Prantsusmaal kõik seisused üheõiguslikud ()

23. Napoleoni kontinentaalblokaad soodustas Inglismaa kaubandust teiste riikidega ()
24. Kohtumisel Tilsitis jagasid Napoleon ja Aleksander I endi vahel võimupiirkonnad Euroopas ()
25. Moskva korraldas Napoleonile 1812. a. suure ja hiilgava vastuvõtu ()
26. Pärisorjuse ajal ei olnud eesti talupojal õigust kinnisvara omandada ()
27. 1816. ja 1819. a. seadustega lasti talurahvas priiks ühes maaga ()
28. Priikslaskmise järele omandas talupoeg jahipidamise, viinapõletamise ja kõrtsiasutamise õiguse ()
29. Teorjuse ajal oli mõisahärral õigus talupoega kehaliselt karistada ()
30. 1866. a. vabanes vallaomavalitsus mõisniku eestkoste alt ()
31. 1849. ja 1856. a. talurahvaseaduste põhjal lahutati talumaa mõisamaast ()
32. Tööstuslik revolutsioon tekkis inimesjõu masinajõuga asendamise tagajärjel ()
33. Suurtööstuse alul olid töölisel masinate vastu vaenlikud ja püüdsid neid hävitada ()
34. Sotsialism nõuab eraomanduse kaotamist ()
35. Esimeseks ühistegeliseks rahaasutiseks Eestis oli Eesti Pank ()
36. Enne 1905. a. revolutsiooni oli Venemaal isikupuutumatus kindlustatud ()
37. Maailmasõda algas Austria sõjakuulutamisega Ungarile ()
38. Okupatsiooniaeg Eestis oli pärast iseseisvuse väljakuulutamist ()
39. Sõda langesvääriga peeti Narva all ()
40. Rahvasteliidu istungeid peetakse Viinis ()
41. Eestis on riigiusuks luteri usk ()
42. Eesti riigilipus on sinine värvus ülemisel äärel ()
43. Saksamaa on keisririik ()
44. Riigikogu on seadusandlik asutus ()
45. Politsei allub Välisministeeriumile ()
46. Eestis on kodanikud seaduse ees ühetasolised ()
47. Vabariigi Valitsuse kutsub ametisse Riigikogu ()
48. Toll on kaudne riigimaks ()
49. Tööandja ja tööliste vahelkordi korraldavad töökaitseadused ()
50. Vargus on kriminaalkuritegu ()

TEST NR. 3.

Kirjuta iga sündmuse, teene või teose järele sulgudesse isiku nime juures olev number, kelle ajal või algatusel aset leidis sündmus või kes on teose autor.

Näiteid.

1. Robespierre.	1. Eesti Kirjameeste Seltsi esimene president (2)
2. Jakob Hurt.	2. Tuntuim ja ägedaim jakobiinlane (1)
1. Voltaire.	1. Eesti Aleksandri kooli mõtte algataja ()
2. Gabriel Merkel.	2. Telegraafi leiutaja ()
3. Stephenson.	3. Hõõglambi leiutaja ()
4. J. W. Jannsen.	4. Tähtsam valgustussajandi kirjanik ()
5. L. Koidula.	5. Kirjeldas oma töödes Liivimaa talurahva rasket elu orjuse ajal ()
6. Jaan Adamson.	6. „Libahundi“ autor ()
7. S. Morse.	7. Eesti rahvusliku iseteadvuse õhutaja ()
8. A. Kitzberg.	8. Aurumasina töölerakendaja raudteel ()
9. Th. A. Edison.	9. „Perno Postimehe“ asutaja ()
10. Jaan Tõnisson.	10. Luuletise „Sind surmani küll tahan“ autor ()

TEST NR. 4.

Kirjuta iga sündmuse järele sulgudesse selle ajaloolise perioodi number, millal aset leidis sündmus.

Näiteid.

Meie ajaloo perioodid.	Sündmused.
1. Ordu aeg.	1. Vakuraamatute sisseseadmine (2)
2. Rootsi aeg.	2. Vene-Liivi sõda (1)
Meie ajaloo perioodid.	Sündmused.
1. Muistse iseseisvuse aeg.	1. Mahtra sõda ()
2. Ordu aeg.	2. Möisate tagastamine ()
3. Poola aeg.	3. Ümera lahing ()
4. Rootsi aeg.	4. Avalikkude algkoolide seaduse vastuvõtmine ()
5. Vene aeg.	5. Maalinnade ehitamine ()
6. Iseseisvusaeg.	6. Õpetajateseminari asutamine Piiskopi mõisas ()
	7. Esimene üldlaulupidu ()
	8. Sõda landesvääriga ()
	9. Sigismund Augusti privileeg ()
	10. „Kalevipoja“ ilmumine ()

TEST NR. 5.

Kirjuta iga sündmuse järele sulgudesse aasta-arv, millal aset leidis sündmus.

Näiteid.

1. Mahtra sõda	(1858.)
2. Esimene eesti õppekeelega keskkool	(1906.)
-
- 1492, 1517, 1629, 1632, 1700, 1739, 1789, 1816, 1849, 1869, 1914, 1918, 1921.
1. Maailmasõja algus	()
2. Reformatsiooni algus	()
3. Eesti Vabariigi lõplik tunnustamine liitriikide poolt	()
4. Esimene eesti üldlaulupidu	()
5. Püüdisõja kaotamine Eestimaa	()
6. Liivimaa talurahvaseadus	()
7. Ameerika avastamine	()
8. Tartu Ülikooli asutamine	()
9. Narva lahing Põhjasõja ajal	()
10. Eestikeelne piibel ilmus	()

TEST NR. 6.

Kirjuta iga sündmuse järele sündmust põhjustanud asjaolu number.

Näiteid.

Põhjused.	Sündmused.
1. Maa puudus.	1. Eestlaste seisundi paran-
	damine XVII sajandil . (2)
2. Rootsi valitsuse alla sattumine.	2. Väljarändamine (1)
-
Põhjused.	Sündmused.
1. Rootsi riigivõlgade kasvamine.	1. Maailmasõda ()
2. Vakuraamatute sisseseadmine.	2. Sõda landesvääriga . . . ()
3. Linnakodanikkude ja talupoegade raske seisund.	3. Koolides vene õppekeele maksmapanek ()
4. Vene tung Läänemere kaldale.	4. Talupoegade rahutused Eestis teoorjuse ajal . . ()
5. Püü eestlasi venestada.	5. Napoleoni sõjakäik Egiptusse ()
6. Raske teoorjus.	6. Suur prantsuse revolutsioon ()
7. Tahe nõrgendada Inglise võimu.	7. Põhjasõda ()
8. Eestlaste raske seisund XIV sajandil.	8. Mõisate tagastamine . . . ()
9. Mõisnikkude püü oma eesõigusi uuesti maksta panna.	9. Talupoegade seisundi paranemine ()
10. Majanduslik võistlus suurriikide vahel.	10. Jüriöö mäss ()